

# روزنامه همدلی

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

سه شنبه ۱۹ تیر ۱۴۰۳ \_ ۳ محرم ۱۴۴۶ \_ ۹ جولای ۲۰۲۴ - شماره ۲۴۵۵ - سال نهم

۸ صفحه - قیمت ۱۰۰۰۰ تومان - زیربک کیفیت ۶۱۴

hamdelidaily.ir | hamdeli@gmail.com | www.hamdeli.com | t.me/HamdeliNews

صاحب امتیاز، مدیر مسئول: ولی‌الله شجاع‌پوریان سردبیر: جلال خوش چهره

مدیر هنری: امین مرخیزی چاپ: صمیم ۰۲۰۶۵۵۸۶۸۰۰۲ - توزیع: نشر گستر امروز ۰۲۱۶۱۹۳۳۰۰۰

تهران- خیابان مطهری- نرسیده به تقاطع سهروردی- خیابان سنندج  
خیابان زاهدان- پلاک ۸- واحد ۲- تلفکس: ۰۲۱۸۸۳۹۴۵۱ - ۰۲۱۸۸۴۹۴۳۰

## باشگاه امروز



احمد جم

همیشه رو به من می آورند اهل جنون شهر  
تفرجگاه وهمِ عالمم، صحرانم انگاری

به خوابان تا که رو می آورم از من گریزانند  
به اهل خود وفا کم می کنم، دنیايم انگاری

غریبه می زند چنگی مرا و آشنا دستی  
در این ختم تباهی سینی خرامان انگاری

فقط یک شب به ظاهر قدر من را خلق می داند  
بدون درک ، قران شب احیام انگاری

بریز آن آخرین پیک بلا را هر چه بادا باد  
شراب آبی ست روی آتش غم هام انگاری

## یادداشت



محمدحسن علایی

جامعه‌شناس

## جامعه‌شناسی تحریم!

در این جستار از منظر جامعه‌شناختی به اجمال به برخی از هنرهای تحریم اقتصادی که از جانب نظام سلطه به کشور عزیزمان تحمیل شده است می‌پردازم که تفصیل آن را می‌توان در آرای صاحب‌نظران دغدغه‌مند پیگیری کرد، با امید به آگاهی بخشی و عزت روزافزون برای ایران سرفراز.

تحریم اقتصادی نظام سلطه بر ایران عزیز، نه تنها با گسیختن افسار تورم، خون به دل پدران و مادران و سرپرستان خانوارهای ایرانی کرده است جوانان و فرزندان ما را نسبت به کارآمدی ما بدبین و بدگمان نگاه داشته است!

تحریم اقتصادی نظام سلطه بر ایران عزیز، امکان رشد و توسعه و پویایی اقتصادی را با به انزوا کشاندن ما از بازارهای جهانی، از کسبه، تجار و بازرگانان ما سلب کرده است، و مع الاسف اقتصاد ما را به سمت نوعی رکود و حتی فروپاشی سوق داده است!

تحریم اقتصادی نظام سلطه بر ایران عزیز، امکان رشد و توسعه و پویایی اقتصادی را با به انزوا کشاندن ما از بازارهای جهانی، از کسبه، تجار و بازرگانان ما سلب کرده است، و مع الاسف اقتصاد ما را به سمت نوعی رکود و حتی فروپاشی سوق داده است!

تحریم اقتصادی نظام سلطه بر ایران عزیز، امکان رشد و توسعه و پویایی اقتصادی را با به انزوا کشاندن ما از بازارهای جهانی، از کسبه، تجار و بازرگانان ما سلب کرده است، و مع الاسف اقتصاد ما را به سمت نوعی رکود و حتی فروپاشی سوق داده است!

تحریم اقتصادی نظام سلطه بر ایران عزیز، امکان رشد و توسعه و پویایی اقتصادی را با به انزوا کشاندن ما از بازارهای جهانی، از کسبه، تجار و بازرگانان ما سلب کرده است، و مع الاسف اقتصاد ما را به سمت نوعی رکود و حتی فروپاشی سوق داده است!

## کتاب

## نخستین اثر پژوهشی طرح کلان «دانشنامه مشروطیت» منتشر شد



نخستین اثر پژوهشی طرح کلان «دانشنامه مشروطیت» با عنوان «دانشنامه مشروطه» (رجال سیاسی) منتشر شد. «دانشنامه مشروطه» (رجال سیاسی) به همت انتشارات پژوهشکده تاریخ معاصر و مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) منتشر شد. از مباحث مهم مشروطه‌شناسی شناخت راجع مشروطه است. بی‌شک بررسی زندگی مواضع و ویژگی‌های شخصیتی افراد مهم و مؤثر در یک حادثه می‌تواند تا حدود زیادی در روشن شدن ماهیت و ابعاد گوناگون آن واقعه همچون زمینه‌ها، روند و پیامدها پاری رساند؛ همچنین بررسی ویژگی‌های شخصیتی رجال مشروطه که ناظر به اعتقادات خلقیات و منش سیاسی و اجتماعی ایشان است ما را در شناخت انگیزه‌ها و نیز نوع نگاه رجال به نهضت یاری می‌کند. همین طور بررسی عملکرد رجال مشروطیت در سه مقطع پیش از مشروطه، در مشروطه و پس از مشروطه، نتایج مفید و پراهمیتی در بردارد. اولاً ارزیابی کلی از زندگی‌نامه و عملکرد رجال به‌دست می‌دهد؛ ثانیاً نشان می‌دهد که چه تعداد از رجال مشروطه در زمینه مشروطه‌خواهی صادق و ثابت‌قدم بوده‌اند و چه تعداد به اقتضای منافع شخصی یا گروهی مشروطه‌خواه شدند یا پس از مشروطه دست از مشروطه شستند و حامی استبداد شدند. منظور از رجال در این اثر، همه افراد شناخته‌شده و مؤثر به لحاظ اجتماعی و سیاسی‌اند که نهضت مشروطیت به کارگزاری آنها به سامان رسیده یا نافرجام مانده است. در این دانشنامه رجال مشروطیت به دو دسته کلی تفکیک شده‌اند: دسته اول رجال دینی (علما و فقها) و دسته دوم رجال سیاسی. در میان این دو دسته نیز همه گرایش‌ها امع از مشروطه‌خواه، مخالف مشروطه و مشروعه‌خواه مدنظر قرار گرفته‌اند. «دانشنامه مشروطه» نخستین اثر پژوهشی طرح کلان «دانشنامه مشروطیت» است. دانشنامه

## ماهنامه‌ها و نشریات

نقد و نظر بر دفتر شعر «تماشاخانه ای کنار راه» پروین نگهداری

## ایستاده ای میان من و خاکستم



فیض شریفی

منتقد و پژوهشگر ادبیات

این دفتر ۱۸ شعر کوتاه را در بر می‌گیرد این سروده‌ها سرشار از سرگردانی‌ها، دلشوره‌ها و هراس‌ها و آوای گنگی است در سکوت و فریاد بی پاسخی است در این خارزار فرموشی، در این برهوت، پروین نگهداری زبان واقعیت‌های برون و درون را به زیبایی منعکس می‌کند و خواننده را بین بودن و نبودن و مجاز و حقیقت وارونه نگاه می‌دارد اشعار نگهداری هم صیغه و رنگ اجتماعی و رئالیستی دارد و هم با مضامین شعر شاملو هم افق و نزدیک است. ضرباهنگ و سبک و شیوه بیانی شاعر نسبت به دفتر شعر «می توانی حدس بزنی» پخته تر شده و سامان بندی بهتری دارد. «تماشا خانه ای کنار راه» روایتگر بحران درونی شاعر و جهان پرهیاهوی امروز است. ماحصل مضمون شعرهای این مجموعه، در شعر نخست خلاصه شده و جلوه کرده است: «بی کار نمائده ام / با هر قدم شکسته هایم را جمع می کنم» «من» شاعر در تمام دفتر تکثیر می‌شود و به مخاطب سرایت می‌کند و گسترده می‌شود. این دوران سخت و سمج به وضعیتی ترازیک دچار شده است. شاعر این اوضاع اجتماعی و بحرانی و روانی را مثل پرده سینما در برابر دیدگان ما قرار می‌دهد: «واژ این خیابان محزون نت های شکسته است...» «هرسو

## مشق کلام

پراتوریانیسم (Praetorianism) به معنای دخالت ارتش و نظامیان در امور اجرایی، سیاسی و قضایی است. پراتوریانیسم از کلمه پراتور در یونان باستان گرفته شده است که در مجموع به معنای افسر و قاضی بود. پراتور «در روم باستان نیز یک شخصیت نظامی بود که در ضمن قضاوت، فرمانداری ولایات را هم برعهده داشت. پراتورها در همهٔ امور دخالت می‌کردند بدون آنکه کمترین تجربه و سواد لازم را داشته باشند. بنابراین رژیم پراتوری در کل به رژیمی اطلاق می‌شود که در آن نظامیان از جایگاه اصلی خود خارج شده و در سیاست و قضاوت هم دخالت می‌کنند. مثلاً فرمانداران و وزیران و رئیس‌جمهور (یا نخست‌وزیر) و همین طور قضات و سایر مقامات قضایی را عملاً به اتخاذ سیاست‌ها و مواضع موافق نظر مجبور می‌کنند یا سوق می‌دهند، یا اینکه نظامیان تبدیل به فرماندار، وزیر، نخست‌وزیر و رئیس‌جمهور ... می‌شوند. به طور کلی دخالت نظامیان در سیاست، یکی از بسترهای نوسازی سیاسی بوده در میانهٔ دههٔ ۱۹۶۰ موج کودتاهای نظامی در کشورهای مختلف نظیر غنا، لاهومی، کنگوی لئوپولدویل، جمهوری آفریقای مرکزی و... به قدری فراوان بود که گویی دخالت‌های نظامی در قاره‌ها و کشورهای گوناگون، بخش جدایی‌ناپذیر و آشکار نوسازی سیاسی است. نوسازی سیاسی از طریق مداخله نظامیان، البته غالباً جنبهٔ غیردموکراتیک داشته ولی بعضاً فوایدی هم از حیث پیشرفت کلی جوامع داشته است. همواره مطالعه دو جنبهٔ آن دخالت‌های نظامیان به طور خاص و البته غالب گروه‌های اجتماعی به طور عام،

## نشان

## «شاهلیر» در ایرانشهر به میدان رفت

نمایش «شاهلیر» به کارگردانی کاوه مهدوی، با استقبال مخاطبان در سالن استاد ناظرزاده کرمانی تماشاخانه ایرانشهر روی صحنه رفت. به گزارش روابط عمومی گروه، نمایش «شاهلیر» اثر ویلیام شکسپیر به کارگردانی کاوه مهدوی و تهیه‌کنندگی وحید بصیری، شامگاه جمعه ۱۵ تیرماه در سالن استاد ناظرزاده کرمانی تماشاخانه ایرانشهر، با استقبال گسترده مخاطبان و علاقه‌مندان تئاتر، اجراهای خود را آغاز کرد. در خلاصه‌داستان این نمایش آمده: تولد امشبیه پدرم بود، بعیده مرگم نسبتی با اون نداشته باشه. در «شاهلیر»، مهرداد ضیایی، مرجان قمری، جواد پورزند، عبدالرضا نصاری، احمد لثینی، شهاب یوسفی، الهه زحمتی، احمد صمیمی، خالق استواری، محمدمهدی گلستانی، مینا آشفته، علی پورستوده، روزبه دانشیان، زین‌العابدین مردانی، کامیاب ارمی، محمدمتین بیگلر، حسین علی‌نژاد، محمد یادگاری، اسکندر قنبری، عسل رضایی، متین



چشم انداز سوخته داغ خبرها بر دل زمین... «در گلوی قمری پانزهر مرگ در تاریکی ...» «زیر آسمان این شب‌ها می‌شمارم از یک تا هزار سینه سرخ و خوب نمی‌برد...» «پرنده ی بی‌نوا به مرگ کاشی دل میندازد / از این سو نمی‌گذرد...» شاعر پر از واژه‌های بی‌نام و نشان است، پر از تهدید و خاطره و مخاطره و لبریز از بدگمانی. در اینجا هیچ کس امن و آسایش ندارد. دهه در هر کجا در کمین تو نشسته‌اند و فاجعه اختار می‌کنند. کسی در این روزگار تلختر از زهر، صلیب شهادت خود را بر دوش حمل کرده است و بر لبه حوادث سهمگین و سترگ خطرها قرار گرفته است: «ای آتش شتاب کن! ایستاده ای میان من و خاکستم...» «هر آذمی که از کنار می‌گذرد آرامستانی ست یا گورهای تازه در سرش» آنچه شاعر می‌گوید از روی دانستگی و تجربه زیستمانی است. او باران عزیزی را دیده که چون گورستان متحرک، مردهایی را با خود حمل می‌کنند. در این دفتر گویا هر واژه و هر عبارت سنگ قبر می‌شوند. شاعر خود را به سزیف تشبیه کرده که درام زندگانی امروز را با ضرباهنگ ترازیک و ستیزه گرانه تصویر می‌کند. لحن کلام او لیریک است. شاعر در پاری از اشعار، مقداری برگ و گل و جوانه رو می‌کند و چند هایکو می‌سراید تا روح خود را سرشار آرمش کند اما نمی‌تواند: «هر دو تازه‌اند گورها و گلایل‌ها...» «ژ برگ چه می‌ماند در حافظه باد...» «فروب دبستان خالی از کودک‌انجالی از کلاغ...» اما آسودگی ممکن است چون جهان در حال احتضار است: «شعر

## رژیم پراتوری چیست؟

تشکیل یک رژیم نظامی بود برای اجرای سیاست «مش آهتین» تحت حکمرانی کوتاه‌مدت رژیم ژنرال‌ها، آزادی‌های ناشی از سیاست «فضای باز سیاسی» برچیده شدند و سانسور مطبوعات دوباره برقرار شد. البته رژیم پراتوری برای حفظ دستخوش نوسازی دوم اینکه این دخالت‌ها برای نوسازی و تحول سیاسی این کشورها، چه پیامدهایی داشته است؟ دخالت نظامیان در سیاست، یکی از جلوه‌های پدیده‌ای گسترده‌تر در جوامع توسعه‌یافته به شمار می‌آید که عبارت است از سیاست‌زدگی همهٔ نیروها و نهادهای اجتماعی در این جوامع، سیاست از استقلال، پیچیدگی، انسجام و تطبیق‌پذیری بی‌پهره است. همه گونه نیروها و گروه‌های اجتماعی، به طور مستقیم به درون صحنهٔ سیاست کشیده می‌شوند. کشورهایی که ارتش‌های سیاسی دارند، روحانیت سیاسی، دانشگاه‌های سیاسی و دیوانسالاری سیاسی نیز دارند. در واقع در چنین جوامعی، نه تنها نظامیان، بلکه هیچ یک از گروه‌های اجتماعی، سرجای خودشان قرار نگرفته‌اند. ویژگی بارز چنین جوامعی سیاست‌زدگی نیروهای اجتماعی در آن است که اصطلاح «جامعهٔ پراتوری» نیز برای توصیف این وضعیت به کار می‌رود. به هر حال رژیم پراتوری اصطلاحی است برای توصیف موقعیت ویژه و فرادستانهٔ ارتش و یا سایر نهادهای نظامی در ساختار قدرت سیاسی در یک کشور. مثلاً هنگامی که انقلاب سال ۵۷ در ایران در جریان بود، شاه کابینهٔ جدیدی را شکل داد، متشکل از هفت نفر از ژنرال‌های ارتش به رهبری ژنرال ازهری، و رئیس ستاد ارتش بود. چنین کابینه‌ای در واقع

## روزنامه‌ها

هر که بی او زندگانی می‌کند  
گر نمی‌میرد گرانی می‌کند  
من بر آن بودم که ندهم دل به عشق  
سروبالا دلستانی می‌کند  
مهربانی می‌نمایم بر قدش  
سنگدل نامهربانی می‌کند  
برف بپیری می‌نشیند بر سرم  
همچنان طبعم جوانی می‌کند  
ماجرای دل نمی‌گفتم به خلق  
آب چشمم ترجمانی می‌کند

## مجازستان

همین الان خنده دارترین شکایات عرم رو بهم خیر دادن! بیمار اومده، ویزیت شده. نهایتاً با تشخیص سرماخوردگی مرخص شده. رفته شکایت کرده که اگه سرماخوردگی بودم چرا ویزیت کردین و پول گرفتین! سرماخوردگی رو که خودم هم بلد بودم...(((. (Pooya Pakne-zhad)

داره میشه یک سال که مامانم تحت درمان و تا الان حدود ۱۳ جلسه شیمی درمانی کرده، ولی هنوز وقتی میارمش، غم عالم مباد تو دلم و برام عادی نشده، با اینکه علم خیلی پیشرفت کرده ولی این دوران سخت ترین دوران برای یه آدمه، امیدوارم همه کسانی که درگیر هستن، قوی تر از سرطان باشن. (حاج امیر هستم)

از وقتی مادر شدم فاز مادرایی که میگن بچمون باهوشه بچمون خاصه بچمون بزرگتر از سنشه بچمون حتما دکتر میشه فلان میشه رو درک نمیکنم! من فقط میخوام این بچه سالم باشه و زندگی کنه و لذت ببره همین‌کاری که یه عمره ما نکردیم و همیشه بهمون حس ناکافی بودن دادن... (Ye Dis Mah)

یکی نوشته بود وقتی میگن چه خوب که همسرت تو بچه‌داری بهت کمک می‌کنه، میگم همسر من داره پدری می‌کنه، همین. مثل این می‌مونه وقتی من دارم به بچه شیر میدم بگین، وای چه خوب که به شوهرت تو بچه‌داری کمک می‌کنی. ما فقط داریم نقش پدر و مادر بودنمون رو درست اجرا می‌کنیم، (مهشید جهانگرد)

## تغذایی

### اولین موش جهان با سیستم ایمنی انسانی ساخته شد

اولین مدل موش جهان با سیستم ایمنی انسانی کاملاً کارآمد ساخته شد که این رویکرد جدید می‌تواند جایگزین مناسبی برای استفاده از نخستی‌های غیر انسانی در تحقیقات ایمنی‌شناسی و میکروبیولوژیکی باشد. دانشمندان با موفقیت یک مدل موش را مهندسی کردند که دارای سیستم ایمنی کامل و عملکردی انسان است. گزارش شده است که این مدل همچنان دارای یک میکروبیوم روده شبیه به انسان است که قادر به ایجاد پاسخ‌های آنتی بادی خاص است. این موش‌های انسانی که توسط دانشمندان مرکز علوم بهداشتی دانشگاه تگزاس در سن آنتونیو ساخته شده‌اند TrueHuX نامیده می‌شوند. به گفته پژوهشگران، این مدل دارای غدد لنفاوی، مراکز زایا، سلول‌های اپیتلیال T و B، لنفوسیت‌های T و B انسان، لنفوسیت‌های B حافظه و سلول‌های پلاسماست که آنتی‌بادی‌ها و اتوانتی‌بادی‌های بسیار اختصاصی مشابه آنتی‌بادی‌های موجود در بدن انسان تولید می‌کنند.

دکتر پائولو کاسالی استاد دانشگاه تگزاس می‌گوید: موش‌های THX با اعمال نفوذ روی فعالیت استروژن برای حمایت از تمایز سلول‌های بنیادی و سلول‌های ایمنی انسان و پاسخ‌های آنتی‌بادی، بستری را برای مطالعات سیستم ایمنی انسان، توسعه واکنس‌های کشف جدید راه‌های جدیدی را برای آزمایش‌های درون بدن انسان از جمله توسعه داروهای ایمنی مانند مهارکننده‌های سرطان، واکنس‌های باکتریایی و ویروسی انسانی و مدل‌سازی بسیاری از بیماری‌های انسانی باز می‌کند. او همچنین ابراز خوش‌بینی می‌کند که این رویکرد جدید می‌تواند به طور بالقوه استفاده از نخستی‌های غیر انسانی را در تحقیقات زیست‌پزشکی ایمنی‌شناسی و میکروبیولوژیکی منسوخ کند. براساس تحقیقات منتشر شده در مجله معتبر نیچر، این موش‌ها مجموعه‌های متنوعی از گیرنده‌های آنتی‌ژن سلول B و سلول T را نشان می‌دهند و می‌توانند پاسخ‌های آنتی‌بادی مشابهت با سلول T بالغ و مستقل از سلول T شامل هایپر جهش جسمی و سلول‌های پلاسما و تمایز سلولی حافظه B را ایجاد کنند. گفتنی است که این موش‌ها همچنین می‌توانند پس از تزریق «پریستین» به بیماری خودایمنی لوپوس مبتلا شوند.

موش‌های THX با استفاده از فعالیت استروژن برای حمایت از تمایز سلول‌های ایمنی انسان و بلوغ پاسخ‌های آنتی‌بادی، بستری را برای مطالعه سیستم ایمنی انسان و توسعه واکنس‌ها و درمان‌های انسانی فراهم می‌کنند. به دنبال توسعه مدل موش‌های THX، آزمایشگاه کاسالی اکنون در حال بررسی پاسخ ایمنی آزمایشگاهی آنها به ویروس کرونا است. آنها همچنین در حال مطالعه لنفوسیت‌های B حافظه انسانی، وابستگی آنها به گیرنده هسته‌ای RORa برای تولید و رویدادهای هستند که منجر به بیان و اختلال در تنظیم RORa می‌شود. پژوهشگران همچنین در حال بررسی عوامل و مکانیسم‌های اپی‌ژنتیکی هستند که واسطه تولید سلول‌های پلاسمای انسانی، همان کارخانه‌های سلولی هستند که به معنای واقعی کلمه هزاران آنتی‌بادی را در ثانیه علیه باکتری‌ها، ویروس‌ها یا سلول‌های سرطانی می‌سازند. موش‌ها به دلیل جثه کوچک، سهولت کار روی آنها، عناصر ایمنی مشترک و خواص بیولوژیکی مشترک با انسان و حساسیت به تغییرات ژنتیکی، اغلب در تلاش‌های مختلف تحقیقاتی بیولوژیکی و زیست پزشکی مورد استفاده قرار می‌گیرند.



رابین گاندرسن - برزیل

## دریچه